

J 15,1-11 (bohoslužby se křtem) 20.3.22

1. čtení Jan 15,1-5

Já jsem pravý vinný kmen a můj Otec je vinař. Každou mou ratolest, která nenese ovoce, odřezává, a každou, která nese ovoce, čistí, aby nesla hojnější ovoce. Vy jste již čisti pro slovo, které jsem k vám mluvil. Zůstaňte ve mně, a já ve vás. Jako ratolest nemůže nést ovoce sama od sebe, nezůstane-li při kmeni, tak ani vy, nezůstanete-li při mně. Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti. Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese hojné ovoce; neboť beze mne nemůžete činit nic.

Co je náš Pán vlastně zač? Je s námi? A jak? Tyhle otázky se vynořují, zejména tehdy, když na nás dotírají nenadálé okolnosti, anebo když máme starost o své blízké, děti, bezbranné. V evangelijním vyprávění Ježíš takové otázky vyvolává a také jim s velikou pozorností naslouchá. A nabízí někdy překvapivou odpověď: Ptáte se, co jsem zač a jak s vámi jsem? Tak poslouchejte, odpovídá Ježíš. Jsem tu pro vás jako ušlechtilý vinný kmen, jaký tu ten nebeský Vinař chtěl vždycky mít. Jako první věc **smíme z toho ujištění slyšet**: Ten úkol, růst tady jako kmen ušlechtilé vinné odrůdy, úkol nebesky radostný a někdy nadlidsky náročný, vzal na sebe Ježíš. My jako učedníci, jako jeho vyznavači či zájemci o jeho příběh, tu teď jsme **jako ratolesti**. Jsem tu pro vás, ujišťuje Ježíš, jako vinný kmen pro ratolesti. Já jsem vinný kmen, a vy, ratolesti.

O tom nás ujišťuje křest: jste ratolesti, které mají místo na tomhle kmeni. Jako uschopňující míza do vás proudí Kristova předivná moc, moc seberozdávající lásky, moc oběti, odvaha ke službě druhým, odvaha k věrnosti pravdě a následování Cesty Kristovy, síla naděje i v chvílích, kdy se chce člověku všechno vzdát. Je to míza příběhů o tom, jak Hospodin otevřel svému lidu cestu z otroctví, míza evangelia o záchraně, o Ježíšově solidaritě s těmi, kdo padli, silná míza poselství o tom, že tohle očekávání nezmaří ani smrt. S touto důvěrou mu můžeme svěřovat naše ratolesti, s důvěrou, že míza této naděje, víry a lásky bude proudit i do jejich života.

Proto říká, **zůstaňte ve mně**. Nést ovoce víry nepůjde už v našem případě bez tohodle kmene. Nemůžem si už běhat od vinice k vinici, vybírat svah, půdu, odrůdu podle svého gusta. Nezbyvá než přijmout roli ratolestí, závislých právě na tomhle kmeni. Zdá-li se někomu, že ho to omezuje v možnostech a ve výběru, evangelista to nepopírá. Pouze trvá na tom, že vinný kmen ušlechtilý, vinný kmen pravý je právě tenhle. A zároveň příslibuje, právě tenhle kmen vás nenechá ve štychu. Nepřestane do vás pumpovat svou životodárnou mizu.

Otázky pro kmotry a maminku:

1. Věříte, že v příběhu Ježíše Krista potkáváme zdroj naděje, záchranu a vysvobození, který je silnější než naše beznaděje i zlo, které dokážou lidé působit?

(Je-li tomu tak, odpovězte společně VĚŘÍME "...")

2. Chcete, aby se životodárná síla tohoto příběhu stala životní mizou i pro Beatu? Přinášíte ji s touto touhou ke křtu?

(Je-li tomu tak, odpovězte společně CHCEME a PŘINÁŠÍME "...")

3. Budete společně pečovat o to, aby do Beatina života proudila Kristova míza víry, lásky a naděje?

(Je-li tomu tak, odpovězte společně ANO S POMOCÍ DUCHA SVATÉHO "...")

(křest)

kázání Iz 5,1-4+7; J 15,6-11

Kdo nezůstane ve mně, bude vyvržen ven jako ratolest a uschne; pak ji seberou, hodí do ohně a spálí. Zůstanete-li ve mně a zůstanou-li má slova ve vás, prostě, oč chcete, a stane se vám. Tím bude oslaven můj Otec, když ponese hojné ovoce a budete mými učedníky. Jako si Otec zamiloval mne, tak jsem si já zamiloval vás. Zůstaňte v mé lásce. Zachováte-li má přikázání, zůstanete v mé lásce, jako já zachovávám přikázání svého Otce a zůstávám v jeho lásce. To jsem vám pověděl, aby moje radost byla ve vás a vaše radost aby byla plná."

„Já jsem vinný kmen. Ten pravý, skutečně ušlechtilý. A můj Otec je vinař.“ Kde a kdy to Ježíš říká? NÁM to říká v době, kdy potřebujeme najít silnější a hlubší ukotvení pro své životy. Kdy potřebujeme slyšet důvěryhodné, nosné slovo, podle čeho se teď orientovat, odkud a z čeho čerpat. A ON SÁM to říká, když sedí s učedníky u poslední večeře. Evangelista Jan nelíčí, jak podává svůj kalich, ale místo toho nechá Ježíše pronést tohle zvláštní podobenství: *Já jsem ten vinný kmen pravý*

Ten obraz především prozrazuje, že Ježíš odmaličlověka poslouchal písničky z produkce Mojžíše a proroků. Jednu z nich, Izaiášovu písničkovku o vinici, jsme teď slyšeli. Ale v starozákonním zpěvníku jich najdete víc: Sloku z Jákovova požehnání o tom, jak mesiáš *uváže oslátku ke kmeni vinnému, k révovi dobrému oslátku své*; Jeremiáše, který zpronevěřil vinici své církve vyčítá *Já jsem tě osadil vinným kmenem výborným, celou sadbu pročištěnou, jaktože ses mi proměnila se v zplanělou révu cizího kmene?* Joele, který zemi i lidu neschopným něco urodit a vyplodit zaslíbuj: *Neboj se, fíkovník a réva vydají úrodu... radujte se z Hospodina, svého Boha.*

Ty písně Božmu lidu připomínají: Nežijete sami pro sebe. Byli jste zasazeni v zemi zaslíbené jedinečným plodům víry, a s touhle šancí jste dostali i úkol – nést ovoce, chutné, jedinečně ušlechtilé plody hospodinovské naděje pro slabé a zotročené, plody neúplatnosti i milosrdenství, plody věrnosti tomu jedinečnému příběhu svobody a spravedlnosti. Nést plody, jaké na jiné vinici jen tak nesklidíte.

Z toho Ježíšova „*Já jsem tu pro vás jako vinný kmen pro ratolesti*“ tak smíme slyšet s velkou úlevou: Ten úkol, růst tady jako kmen odrůdy, v níž se zalíbilo Otci, úkol nebesky radostný a někdy nadlidsky náročný, vzal Ježíš na sebe. Vzal to na sebe, a nebeský vinař je s tím právě takhle srozuměn. Neleží to už především na nás. My, jako učedníci, jako jeho vyznavači, či zájemci o jeho příběh, tady nejsme jako kmen, ale jako ratolesti. Ratolesti, které tenhle kmen nenechá ve štychu. Ratolesti, do nichž bude pumpovat

svou životodárnou mízu.

Proto pokračuje Ježíš, **zůstavejte ve mně, a já budu s vámi a mezi vámi**. Ten, který se stal tím ušlechtilým kmenem, NÁM umožňuje nežít naplano, ale žít život, který nese ovoce. Zůstavejte ve mně, a nebudete žít naplano, slibuje i vybízí.

Nejprve tu výzvu můžeme pochopit jako když zve mistr učedníka: **Můžeš u mne spočinout**. Spočinout, a naučit se – naslouchat. Vydržet poslouchat. Nekontrolovat si pořad tep své vlastní víry, ale sledovat, co za sílu, energii k nám přýští z Ježíšova vyprávění, čím obdarovává příběh Slova, které se stalo tělem. Co nám otevírá příběh jednorozeného Syna, který míří k velikonocům.

Zaslechneme nejprve, že míří k **očistění ratolestí**.

Poslouchejte, vy, co teď s důvěrou nasloucháte, vy jste již čisti. Jakožto pravý vinný kmen netrvá Ježíš na tom, že bude svou mízu předávat jen některým ratolestem, jen extra vyšlechtěné církevní odrůdě.

Nepřebírá mezi ratolestmi, aby našel odrůdu s nejdelší tradicí, největší nosností, atraktivní chutí, barvou a vůní, odolnou vůči plísním i mrazům, to vše nejlépe pěkně pohromadě... Tyhle vlastnosti nese on sám, a ratolestem je jako tu mízu předává:

Očišťuje nás, když se náš život stal planým, neplodným přežíváním. Očišťuje, abychom nenesli plody takovéto toho náboženství, jež se neumí nabídnout bližnímu a své plody a výplody si chce užít jen samo pro sebe. Tak i ratolestem, co zatím nesly plody, nepoživatelné málem jak psí víno, dokáže dát novou kvalitu. Zastává se jich před vinařem, že z těch šlahounů plných podezřelých či neperspektivních plodů by přece ještě mohlo něco být, jen ať jim dá šanci. Jistě, je to proti přírodě i proti pořádkům zakořeněným v církvi i společnosti. Ale on taky Ježíš každou chvíli jednal proti pořádkům vládnoucím v přírodě, náboženství či společnosti. A síla, která ratolesti obnovuje, není moc matky přírody, ale moc lásky:

Lásky která slouží, nehledá prospěch svého kmene, vydává se pro druhé, a tak očišťuje. V téhle mé lásce spočiňte – a vydržte. Pak poznáte, že očistění zároveň znamená uschopnění: Tenhle Ježíš, ten uchopňuje, ty, kdo už byli po právu shledáni jako neschopní a nepoužitelní.

A proto ono Ježíšovo napomenutí a připomenutí "zůstavejte ve mně" máme pochopit také jako výzvu k vytrvalosti: **vydržte u mě**. Vydržte u mně, i když poryvy doby budou za ty jediné pravé vydávat jiné odrůdy.

Vždycky znova se totiž stávalo a stává, že si ty ratolesti, že si my ratolesti začneme hledat jiný příběh, nasávat jinou mízu, díky které porostem bujněji, rychleji..., nebo nám přestanou vonět plody kristovské révy a poohlídíme se po jiných...

Tohle varování mj. připomíná, že ratolestem nikdy nejde o pouhý bujný růst. Kristus s námi není jako zdroj energie, kterou se prostě nabijem, abychom nemilosrdněji dokázali přeskočit konkurenty ve škole či na trhu; úspěšně rozjeli firmu, která ždímá zaměstnance a devastuje životní prostředí. Vinný kmen pravý nevyživuje svou církev, aby konjunkturálně bujela ve zdejší krajině jako širé řepkové

lány. Nepodporuje růst růstu, expanzi za každou cenu. Koneckonců, když vinná réva zplaní, nerozrůstá se v krajině na úkor ostatních rostlin, tak jako když před lety zaplavoval českou krajinu bolševník... Vinice, kterou vinař ponechá, ať si roste sama, ta schází, její ratolesti slábnou a nakonec pomalu zajde.

I proto Ježíš **varuje**: ratolest která nezůstává při kmeni, bude vyhozena ven z kmene, uschne. Takové nakonec posbírají a spálí. Je to varování zejména ratolestem nabubřele sebejistým – třebaš těm, kdo i v těchto dnech podporují svou církevní autoritou nacionalistické blouznění šílených vládců. I takové se bohužel nejednou na kmeni našly a nacházejí, a umějí se patřičně hlasně prosadit. Ale ať třebaš chvíli bujně rostou, nakonec je vyříznou, a skončí jako topivo.

Raději **zůstavejte ve mně**, opakovaně zdůrazňuje vinný kmen pravý. Třebaš, aby vás vždy správně trklo, o jaké plody mi jde. Díky písničkám proroků zjistíte, že jsou to plody pomoci bezbranným; plody spravedlivého poměrování bez ohledu na postavení člověka; vzácné plody skutečného spolulidství. Koukejte se, kde rostou.

A všimnete-li si, že vyrůstají nejen v církvi, ale i okolo ní, začněte přemýšlet, jak mízu životodárné naděje dodat i těm, kterým při službě milosrdenství docházejí síly.

Takové ovoce nebeskému vinařovi dosvědčuje, že to pučí jako v nebi, tak i na zemi.

Tohle podobenství o vinném kmeni jsem vám, milé ratolesti, pověděl, **aby vás naplnila míza mé radosti**, uzavírá Ježíš. Však od toho, který nás očistil a k svému kmeni připojil, neslyšíme jen "zůstavejte ve mně". Občas nám podá kalich s vínem výborným, s vínem z jeho vlastních hroznů, s vínem z plodů své lásky. Abychom věděli, jak chutná ovoce radosti jeho lásky – a že v něm má vskutku cenu své tolikrát zplanělé žití zakotvit. Amen.

Píseň 255,1

In: Bože zástupů, navrať se, shlédni z nebe, popatř, ujmi se té révy, kmene, který pravice tvá zasadila, letorostu, jež sis vypěstoval. ... Nikdy se tě nespustíme, zachovej nám život, ať můžeme vzývat tvoje jméno. Amen (Ps 80,15n.19)

Písen: 741

Modlitba:

Přicházíme k tobě, Hospodine, s prosbou o oslovení. Když na nás doráží projevy a obrazy lidské zloby, nenávisti a násilnictví, uvědomujeme si, jak málo je náš život zakořeněn v tobě. Najednou nevíme, kde čerpat sílu k zápasu o lidskost, jak čelit strachům, jak čelit zlému. Nedokážeme s klidnou myslí důvěřovat, že naše skutečná síla je skryta u tebe. Jsme tu však, abychom se otevřeli tobě. S pokorou prosíme, otvírej naše oči, abychom znovu zahlédli, že naše místo je u tebe, že ty jsi pravý zdroj života a síly. Otvírej naše uši, abychom zaslechli slova ujištění a oslovení, v příběhu tvého Syna. Dávej Ducha pokory i odvahy přijímat to, co on nabízí. Takto se svěřujeme tvému slovu i poselství křtu svatého. Smiluj se nad námi. Amen.

1. čtení Jan 15,1-5

Oslovení před křtem

Ustanovení křtu: Mt 28,18nn "..."

Apoštolské vyznání víry

Křest

Modlitba:

Děkujeme, náš Otče a stvořiteli, za dar života, který jsi svěřil rodičům Beaty. Buď s nimi jako zdroj lásky, péče, moudrosti. Příběhy tvé věrnosti ať je inspirují a posilují. Chválíme tě, Ježíši Kriste, že ty jsi zdrojem života ve svobodě, lásce i pro Beatu. Ať jí příběh tvého milosrdenství a věrnosti drží na cestě lidskosti. Duchu svatý, uprostřed všeho bouření ty sám zavěj, vysvobozuj k lásce, obnovuj naději. Posiluj nás k věrnosti svědků Kristových a uprostřed nejistot obdarovávej pokoj. Amen.

Požehnání (J 15,5.11)

Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti. Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese hojné ovoce; To jsem vám pověděl, aby moje radost byla ve vás a vaše radost aby byla plná. Amen.

Píseň Radujte se bratři 693

kázání Iz 5,1-4+7; J 15,6-11

Píseň EZ 1979! 408,1-6

ohlášení

přímluva

Když vyschla naše důvěra v tebe a tvé dary, obnovuj naše žití, inspiruj svou láskou, zmocňuj k životu, který nese ovoce tvé lidskosti. Když si nevíme rady, jak a proč dosvědčovat tvé dílo našim dětem, otvírej oči pro sílu i nenahraditelnost darů, jež nás potkávají v příbězích tvé lásky a vysvobození. *Pane smiluj se, Kyrie eleison*
Když vidíme svět kolem sebe plný utrpení, nedovol nám otupět a zhostejnět. Stav nám před oči svého Krista a tak nás braň před cynismem a sobectvím. Prosíme za všechny, kdo v těchto dnech kolem nás pomáhají lidem na útěku před válkou, beznadějí, hrůzou. Dávej svůj pokoj a inspiruj naši vynalézavost, kde pomoci. *Pane smiluj se, Kyrie eleison*. Předkládáme ti místa, kde lidé trpí pod

bombardováním. Prosíme za Mariupol, Černihiv a všechna další města, jež se vynořují na mapě ukrajinského utrpení. Prosíme za ty, kdo pláčou na ztracenými manžely, syny, bratry. Ale předkládáme ti i všechny, kdo proti válce vystupují, sbírají sílu k odporu, vystoupit z davu manipulovaného nenávisťou a lživou propagandou. *Pane smiluj se, Kyrie eleison*. V tiché modlitbě ti předkládáme lidid blízké i daleké, jejichž osudy nám leží na srdci „...“
Pane smiluj se, Kyrie eleison. Vyslyš nás, když se jako ratolesti na kmeni Ježíše Krista modlíme:

Otče náš

Poslání Ga 5,16.22-23a

Požehnání

Pokoj zanechávám vám, pokoj můj dávám vám; ne jako svět dává, já dávám vám. Nermuť se srdce vaše, ani nestrachuj. Amen

Píseň 258,6-8